

แนวทางการบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค
(กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔
ผ่านระบบสารสนเทศการคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาค

สำนักบริหารเงินอุดหนุนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์
กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

ส่วนที่ ๑

แนวทางการบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

๑. ที่มาและความสำคัญ

ด้วยพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕(๒) กำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) เพื่อให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา สนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชนซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส จนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ร่วมกับ หน่วยจัดการศึกษา ๕ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ๒) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ๓) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๔) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และ ๕) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ร่วมดำเนินโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (Conditional Cash Transfer: CCT) หรือ นักเรียนทุนเสมอภาค เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของครอบครัว บรรเทาอุปสรรคการมาเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส เข้าถึงการศึกษาและมีพัฒนาการที่สอดคล้องตามความถนัดและความต้องการตามศักยภาพเป็นรายบุคคล

จากการดำเนินงานโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข (นักเรียนทุนเสมอภาค) และการจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมในสถานการณ์ COVID-๑๙ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เพื่อป้องกันการหลุดออกจากระบบการศึกษาและติดตามการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค จำนวน ๑,๑๗๓,๗๕๒ คน พบว่าร้อยละ ๙๕.๓๓ ยังคงอยู่ในระบบการศึกษา และไม่พบการศึกษาต่อ ร้อยละ ๔.๖๗ ในกลุ่มที่ไม่พบการศึกษาต่อส่วนใหญ่ร้อยละ ๓.๖๗ เป็นช่วงชั้นรอยต่อ (อนุบาล ๓, ป.๖ และ ม.๓) ทั้งนี้ยังพบว่าระดับชั้น ม.๒ มีจำนวนการหลุดออกจากระบบแนวโน้มสูงขึ้น และ ในปีการศึกษา ๒๕๖๔ สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อ COVID-๑๙ ยังคงส่งผลกระทบต่อนักเรียนยากจนอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะครัวเรือนนักเรียนทุนเสมอภาคที่รายได้เฉลี่ยลดลงเหลือเพียง ๑,๐๙๔ บาท/เดือน อีกทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของ กสศ. พบว่าในพื้นที่ ๒๙ จังหวัดประสบปัญหาการเรียนช่วง COVID-๑๙ เนื่องจากครัวเรือนไม่มีไฟฟ้าและอุปกรณ์สำหรับเรียนออนไลน์ จำนวน ๒๗๑,๘๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๙๔ ของจำนวนนักเรียนทุนเสมอภาคทั้งหมดในพื้นที่ ๒๙ จังหวัด จากสถานการณ์สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนทุนเสมอภาค ยังคงได้รับผลกระทบซ้ำเติมจาก COVID-๑๙ อย่างต่อเนื่องทั้งด้านสุขภาพ การเรียนรู้ที่ถดถอย และโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

จากการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา กสศ. ได้สนับสนุนข้อมูลนักเรียนที่ไม่พบการศึกษาต่อและนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อตรวจสอบสถานะการคงอยู่ในระบบการศึกษา และดำเนินการค้นหา ติดตามช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทันท่วงที ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นถึงความสำคัญและประกาศเป็นนโยบายผ่าน โครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา “พาน้องกลับมาเรียน” และร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกับ ๑๔ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๕ เพื่อทำให้เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาเป็นศูนย์

เพื่อเป็นการดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) และทราบถึงสถานการณ์แนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาคในภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๔ และเป็นการเตรียมแผนการเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นในภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๕ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จึงได้ดำเนินการจัดทำแนวทางการบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ผ่านระบบสารสนเทศการคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาค

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อติดตามแนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๔
- ๒.๒ เพื่อสนับสนุนการส่งต่อข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาคที่มีความเสี่ยงจะหลุดออกจากระบบการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด
- ๒.๓ บูรณาการการติดตามและวิเคราะห์ภาวะการเรียนรู้ สุขภาพ และความเสี่ยงด้านอื่นๆ ของนักเรียนกลุ่มช่วงชั้นรอยต่อเพื่อสนับสนุนแนวทางการช่วยเหลือในพื้นที่ต้นแบบของ กสศ.

๓. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนทุนเสมอภาค ประกอบด้วย ๕ ระดับชั้น คือ ระดับชั้นอนุบาล ๓, ประถมศึกษาปีที่ ๑, มัธยมศึกษาปีที่ ๑, มัธยมศึกษาปีที่ ๒ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ (เฉพาะ บข.ตชด.) ในสถานศึกษา ๕ สังกัด

๓.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

๓.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

๓.๓ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บข.ตชด.)

๓.๔ สำนักงานพระพุทธศาสนา (พศ.) : สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต ๑๑

๓.๕ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ประเภทโรงเรียนการกุศล

๔. นิยามที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ **นักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) :** หมายถึง นักเรียนยากจนที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์แบบ (Proxy Means Test: PMT) ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่มีค่าคะแนนความยากจนพิเศษ (Extremely Poor) ตามหลักเกณฑ์ที่ กสศ. กำหนดครอบคลุม ๕ ระดับชั้น คือ ระดับชั้นอนุบาล ๓, ประถมศึกษาปีที่ ๑, มัธยมศึกษาปีที่ ๑, มัธยมศึกษาปีที่ ๒ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ (เฉพาะ บข.ตชด.)

๔.๒ **การศึกษาต่อ :** หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาต่อในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีรูปแบบการศึกษาในระบบการศึกษา นอกกระบบการศึกษาและการศึกษาตามอัธยาศัย ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อนุบาล – มัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดอื่นๆ

๔.๓ **การไม่ศึกษาต่อ :** หมายถึง นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในแต่ละช่วงชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๔ **หน่วยกำกับติดตาม:** หมายถึง หน่วยงานที่ต้นสังกัดมอบหมาย หรือขอความร่วมมือในการสนับสนุน และติดตามสถานศึกษาให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ ประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒๕๕ เขต
 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สอ.) คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนในกำกับ
 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) คือ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ๑๖ ภาค
 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) คือ สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
 เขต ๑๑
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) คือ ศึกษาธิการจังหวัด

๕. การกิจและบทบาทหน้าที่

ภาคร่วมดำเนินงาน	ภารกิจ
กสศ.	๑. สนับสนุนเครื่องมือหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ภาคเรียนที่ ๒ /๒๕๖๔ ๒. สนับสนุนเพื่อสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานบันทึกข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศของสถานศึกษาและหน่วยกำกับติดตามในพื้นที่ ๓. ประมวลผลข้อมูลแนวโน้มการศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค เพื่อส่งต่อข้อมูลความเสี่ยงหลุดออกจากระบบการศึกษาแก่หน่วยจัดการศึกษาต้นสังกัด กระทรวง หรือหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง ๔. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด กระทรวง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันหรือจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย
หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยกำกับติดตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. สร้างความเข้าใจแนวทางและกระบวนการดำเนินงานโครงการแก่สถานศึกษาในสังกัด ๒. ประสานงานและสนับสนุนหน่วยกำกับติดตาม และสถานศึกษา เพื่อยกระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในการให้ข้อมูลแนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค ๓. สุ่มตรวจสอบการดำเนินการของสถานศึกษา ๔. วางมาตรการช่วยเหลือนักเรียนทุนเสมอภาคเพื่อให้ได้รับการศึกษา เพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยงในการหลุดออกจากระบบการศึกษา
สถานศึกษา	๑. ให้ความร่วมมือในการบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาต่อของนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๔ ๒. สอบถามผู้ปกครองหรือนักเรียนทุนเสมอภาค เรื่อง แนวโน้มการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ รวมทั้งสาเหตุกรณีการไม่ศึกษาในระบบการศึกษา ๓. วางมาตรการช่วยเหลือนักเรียนทุนเสมอภาคเพื่อให้ได้รับการศึกษา เพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยงในการหลุดออกจากระบบการศึกษา

**ปฏิทินการดำเนินงานบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาคู่ของนักเรียนทุนเสมอภาค
(กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔**

วันที่ดำเนินการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบหลัก
๑๔ มี.ค. ๖๕	ประชุมชี้แจงแนวทางการบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาคู่ของนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ : เพจ Facebook ของแต่ละสังกัด	กสศ.
๑๕ มี.ค. ๖๕	เปิดระบบสารสนเทศให้สถานศึกษาดำเนินการบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาคู่ของนักเรียนทุนเสมอภาค ผ่านระบบสารสนเทศคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาคของแต่ละสังกัด จำนวน ๕ สังกัด (สพฐ. อปท. บข.ตชด. สช. และ พศ.) กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนทุนเสมอภาคระดับชั้นอนุบาล ๓ ประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๒, ๓ และ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ (เฉพาะ บข.ตชด.)	ม.นเรศวร
๑๕ มี.ค. ๖๕ - ๑๕ เม.ย ๖๕ (ระบบปิด ๑๗.๐๐ น.)	สถานศึกษาดำเนินการบันทึกข้อมูลแนวโน้มการศึกษาคู่ของนักเรียนทุนเสมอภาค ผ่านบัญชีผู้ใช้งาน : ครูคัดกรอง/ครูประจำชั้น สามารถเข้าบันทึกข้อมูลเป็นรายห้องเรียน	สถานศึกษา
	กลไกการติดตามระดับสถานศึกษา และหน่วยกำกับติดตาม - แอดมินสถานศึกษา ติดตามความก้าวหน้าการบันทึกข้อมูลของครูคัดกรอง และสามารถดึงข้อมูลรายงานแนวโน้มการศึกษาคู่ของนักเรียนรายงานผู้บริหารสถานศึกษา - แอดมินหน่วยกำกับติดตาม ติดตามความก้าวหน้าการบันทึกข้อมูลของสถานศึกษา และสามารถดึงข้อมูลสถิติแนวโน้มการศึกษาคู่ของนักเรียนเพื่อวางแผนมาตรการช่วยเหลือนักเรียน	สถานศึกษา หน่วยกำกับติดตาม
๒๕ - ๒๖ เม.ย ๖๕	กสศ. ประมวลผลข้อมูลแนวโน้มการศึกษาคู่ของนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ) ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ และจัดทำข้อมูลเพื่อส่งต่อหน่วยงานต้นสังกัด และจัดทำข้อเสนอในการช่วยเหลือนักเรียนทุนเสมอภาค	กสศ.

หมายเหตุ : ปฏิทินการดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ COVID-19